

Gemeente, die Jezus lief is, weet u/jij Jesus Superstar nog? Je kunt zelfs nog naar de musical, als je snel bent met bestellen via de aanbieding in Trouw. Nog steeds met dezelfde Amerikaanse acteur, zeg. Die in een interview vertelde dat hij ook dagelijks vragen krijgt om te helpen en zich zo zelf langzamerhand door de jaren heen ook wel een beetje Jezus is gaan voelen. En hij voelt verantwoordelijkheid door die rol en vindt dat hij dat ook waar moet maken.

Ga d'r maar aan staan.

O.k., het klinkt een beetje cynisch uit mijn mond zo, maar het is wél het thema dat de bijbelwoorden van vanmorgen oproepen.

Jezus klemgezet door een teveel aan hulpvragen: vandaar dat ik je naar Jesus Christ Superstar vroeg: die scène, hè, die ene die ze helemaal zelf verzonnen hebben – voor de rest is het best bijbelgetrouw (nou ja, de nogal gloeiende liefde van Maria Magdalena, de rechtvaardigende monoloog van Judas), maar voor nu even die ene scène in de film, dat Jezus door een woestijn loopt, eenzaamheid zoekt om te bidden en dan breekt om hem heen overal het zand open. Mensen in lompen, rags, gescheurde kleren, alle kleuren maar vooral donkere, duiken op uit het zand en grijpen met gretige handen naar hem. Klauwen naar hem. Trekken aan hem. Trekken hem néér, het zand in, hun zand in, hun afgrond in. Hij verdrinkt in de zieken, verlamden, blinden, doven, melaatsen, bezetenen – even in onze taal: de verwarde mensen, de mensen met MS en ALS, de mensen met een dwarslaesie, de mensen met HIV of AIDS of Hepatitis-B of een nare SOA, of verlamdende COPD of nierfalen, de mensen die steeds minder goed horen wat anderen zeggen, de mensen met een maanden-jarenlange depressie of een burn-out, de mensen met een Bordelinstoornis, een angststoornis, een afhankelijkheidsstoornis, pleinvrees, claustrofobie, een anti-sociale persoonlijkheidsstoornis, psychopaten, pedoseksuelen, mensen die liever dood zouden zijn dan leven, slachtoffers van wat niet al, vrouwen, meisjes, mannen, jongens, kinderen,...noem maar op.

Ze bedelven Jezus onder zichzelf en hun zand.

Kom, daal neer, kom bij me zitten in de put waar ik zelf in zit.

Dat klinkt wat extreem, maar als je je echt met mensen en hun sores in laat, dan moet je wel eens aan je stoel vasthouden en je voeten goed op de grond zetten, om niet meegetrokken te worden...hoewel: een wijze rabbijn die een heel dun boekje over pastoraat schreef zei eens: "Ga diep in de put zitten waar mensen soms zitten. Maar hou jij een stevig touwtje naar boven, dat je er weer uit kan klimmen en die ander meenemen".

Dát is Paulus in die Korinthebrief. De Judeeërs een Judeeër, de wet-lozen een wet-loze, de zwakken een zwakke, hij zegt nog net niet de mannen een man, de vrouwen een vrouw...(Paulus heeft ook zijn grenzen).

Maar toch maar. Je hele ego opgeven. Niet willen bewijzen wie je denkt dat je zou moeten zijn, maar je volkomen openstellen voor de mens die zich voor jou openstelt. In vertrouwen. Om dat niet te beschamen.

Je eigen agenda sluiten.

Nou...dat vraagt wat.

Paulus heeft wel een agenda, hoor. Maar daar komen we nog op.

Het kan heel gek worden, vooral vandaag met sociale media.

Een gemeentelid in de stad waar ik de afgelopen 2 ½ jaar interim predikant was, belde mij of ik voor haar zoon wilde bidden. Omdat hij zo verward leefde. Zonder naam alsjeblieft. Meldt hij zich toch na een tijdje, die zoon, nadat ik hem ontmoet had toen zijn moeder in revalidatie zat na een gebroken heup. Een persoonlijk contact bleek met hem niet mogelijk, een gesprekje of zo, maar hij pakte me wel op Facebook op en daarna op Messenger. Met dag aan dag korte berichtjes van zijn vaak onbegrijpelijke wederwaardigheden. En dan na elke 3 berichten: Hallo?

Ik langzamerhand uitleggen: dit is me iets teveel van het goede, ik lees je maar kan niet altijd reageren. Weer: 'Hallo? O.k., ik denk, ik blijf concreet en ik app, dat ik nu geen tijd heb, moet bellen met iemand in de TBS. Appt hij terug; "Hallo? Moet ik soms in de TBS zitten om

contact te krijgen?”. Zoo die is goed! Ik app, dat ik meer dan 1 keer per week niet kan chatten. Appt hij terug: “Wanneer gaat het loket open?” Dan breekt mijn hart. Dát is wat mensen die op hulpverlening zijn aangewezen meemaken: dat er een loket is, van 9-5, als je mazzel hebt.

Onze kracht, in Jezus’ Naam is, dat we ook bereikbaar zijn als mensen in moeilijkheden raken en aandacht of zorg nodig hebben. Meestal gebeurt dat nét buiten 9-5.

Anders nog. Jullie kennen Jan Eerbeek. Vroeger mijn hoofdpredikant bij justitie. Samen begeleiden wij al jaren Frank en zijn moeder. Frank heeft een delict gepleegd dat jullie en ik niet willen weten. Nou ja, ik móet wel. 18 jaar met TBS, ik spreek hem al 13 jaar. Een jaar of 5 geleden kregen Frank en zijn moeder ruzie. Verkeerde woorden tegen mekaar. Sinds die tijd spreekt Jan Eerbeek zijn moeder en ik Frank nog steeds. Nu in de TBS. In Venray, dus ik ga maar eens in de 6 weken. Vorig jaar kwam zijn moeder voor het eerst weer naar hem toe op een Open Dag van de TBS-kliniek. Ging goed. Veel mensen eromheen, gezellig. Daarna liep het persoonlijke contact weer snel mis. Moeders is in haar jeugd door een familielid misbruikt, Frank is in zijn jeugd door moeders broer misbruikt. Dat krijg je niet met een paar woorden ff goed. Jan Eerbeek spreekt moeders per dag 2 keer. Ja.

Vorige week werd Frank in elkaar geslagen om zijn delict door collega TBS-ers, die hun eigen delict wilden wegpoetsen met een zondebok. Ik sprak ‘m kort toen hij niks zeggen kon, door de verwondingen. De volgende dag ging het beter, ik kreeg een opgeruimde man aan de lijn, die zei: “Ach zulke dingen gebeuren”. Hè, wát? Wat bleek, zijn moeder had hem gebeld, meelevend, en gezegd: “Wat er ook tussen ons misging, dat gebeurt niet meer”. Jaren van intensieve aandacht, luisteren, millimeters proberen te winnen, hadden vrucht afgeworpen.

Dit vertel ik echt niet om me op de borst te kloppen, of zoals Paulus het zegt : te roemen. Maar de lezingen van vanochtend werpen dit thema op: ‘Wanneer is de vraag om hulp teveel voor je en hoe ga je daarmee om?’ ‘Je wilt, in Jezus’ naam, mensen nabij zijn, het Evangelie leven, bieden...maar hemeltje, hoe zijn mensen niet in hun sores? En hoe verschillend?’

Marcus vertelt de tegenstelling schitterend.

Eerst is het heel overzichtelijk en te volgen. Jezus gaat na een heftige scène in de synagoge mee naar een thuis, bij Petrus, die nog Simon heet, met andere vrienden. Daar ligt in bed de schoonmoeder van Simon. Te koortsen. En nu ze daar toch zijn speken ze Jezus daar met z’n allen op aan. Leuk hè, met z’n allen. Marcus schrijft niet: en Simon sprak hem er op aan. Nu ja, het is zijn schoonmoeder. Oh, nee, niks verkeerd, geen schoonmoedergrappen, ik, dit kan ik zeggen omdat jullie me al langer kennen, heb 3 heel aangename schoonmoeders gekend – het gaat niet om schoonmoeder of moeder of zo, Marcus vertelt het heel precies: ze komen met z’n allen voor deze vrouw op. En Jezus geeft antwoord. Pakt haar hand en helpt haar overeind, ‘doet haar opstaan’. Ja, hoor het goed, de eerste opstanding, al meteen aan het begin van het Evangelie. Want daar zal het om gaan, bij elke beweging van Jezus: hand uitsteken, vastpakken, optillen. Ten leven.

En zij gaat hen bedienen, staat er dan. Horen wij dan. En denken ze zet een kopje thee en bakt een broodje of maakt een pan soep. Maar dat schrijft Marcus niet. Hij gebruikt een heel speciaal woord. “Zij ging ‘diakenen’. Maar 2 andere keren gebruikt Marcus dat woord: als Jezus in de woestijn is en door de duivel gekweld geweest, dan komen engelen om hem te ‘diakenen.’ En Jezus zegt een keer zelf dat de Mensenzoon niet is gekomen om zich te laten dienen, ‘diakenen’, maar om te dienen – zijn lijf, goed en leven te geven voor mensen. Welja. Alles voor een ander.

Maar het worden ook Jezus er wel eens teveel.

En dan komt het Woord in het gedrang. Wonderen zijn nodig, maar om de verkondiging van de goede boodschap te bevestigen. Lijkt het. Het gáát Jezus om iets groters, iets meers, iets wijders dan dat alleen.

Als horden mensen met hun sores en hun makkes aan komen stormen, als een tsunami van

menselijk leed, trekt Jezus zich terug. Hij moet bidden, alleen, in de stilte, van woestijn. Een eigen oase even.

Er is steeds dat ene, dat typisch Markus telkens vertelt: de demoniën (mooie vondst van de vertaler van de Naardense Bijbel, daarom las ik die ook vandaag) kénnen Jezus en daarom mogen ze niks zeggen. Je moet de héle weg met Jezus meegaan, meelopen tot het eind, dan kun je pas zeggen: “Nu weet ik wie je bent”.

In Trouw stond deze week en mooi gesprek tussen Janneke Stegeman en Anja Tolluffsen over de kwetsbaarheid van een mens. Janneke vertelt, dat ze in een tijd, dat het niet goed met haar ging, en ze dus thuis zat, iedere dag uit haar kamerraam naar een kastanjeboom keek. In deze tijd van het jaar. En ze zag hoe langzaam die kastanje aan het uitbloeien ging. Ze volgde het. Ze had en nam de tijd. Om te kijken en te zien. Traag. Zoals die kastanjeboom.

Die de volle tijd nam om in knop en uit knop te komen.

Met Jezus moet je ook de hele weg meelopen, traag, stapje voor stapje, tot het dóór hebt. Het daagt je niet met de snelheid van een te vroege crocus of een sneeuwkllokje dat er opeens is. Volg maar een ander tempo, oefen geduld, kijk mee, loop me, doe mee, dan dáágt het je.

Wát?

Dat beschrijft Paulus.

Dit is een van mijn lievelingsteksten. In de gevangenis geschreven, vergis je niet. Daarom kun je Paulus, die je in de gewone PKN of RK kerken nauwelijks aan de gelovige man of vrouw kunt brengen, in de bajes altijd zó kwijt. Hij zat ook vast dus hij wist wat ie schreef. Tijd om erover na te denken zat.

Paulus verkondigt. De goede boodschap ten leven. Hij laat zich er niet op voorstaan, hij ‘roemt er niet op’. Ik denk dat hij bedoelt: ik ben er niet een beter mens om, dat ik dat doe. Het is ook niet zijn werk. Hij wil er geen geld voor. Je schaamt je bijna als dominee als je dit leest – o.k., ik zal deze dienst niet declareren – hij kán niet anders. Zó zeer, dat hij zich in alles aanpast aan wie hij maar spreekt. Is het een Judeeër, dan is hij Judeeër, ook al hoeft hij van zichzelf zich daar niet aan te houden. Is iemand een wet-loze, iemand die god noch gebod laat gelden in zijn of haar leven, prima, dan ben ik het ook. Is iemand zwak, dan ben ik niet de sterke, maar even zwak.

En zó wil Paulus dat Evangelie, die goede boodschap ten leven, waar een mens bij de hand gepakt wordt en ópgetild, aan de man of vrouw brengen.

Total zonder dat zijn ego ook maar enige rol speelt.

Is dat wat?

En dán schrijft Paulus: dit doe ik kosteloos. Ook al heb ik de bevoegdheid gekregen.

Wat dat betekent snapte ik pas in de bajeskerkdiensten. Daar komen graag koren zingen.

Daar komen ook vaak mensen mee die dan willen evangeliseren. Dan stappen ze na bij de koffie direct op zo’n jongen daar af en vragen: ‘Ken jij Jezus’?.

Dan denkt die jongen, die is opgevoed van “jij bent ergens goed voor”. Waar niks, laat staan liefde, gratis is. Waar alles een deal is, een handel. Die jongen denkt dan bij die vraag of hij Jezus al kent: ‘Wat wil jij mij verkopen?’ Ik leg dan aan mensen die zo met het Evangelie omgaan uit: ‘Vraag die jongen hoe het met hem gaat, leg een relatie met hem, geef hem de aandacht die hij waard is. Dan zul je zien, na een tijdje gaat hij vragen: ‘Waarom doe jij dit, waarom offer je je vrije dag op om hier bij ons te zijn in het gevang?’ Nou dán mag je over Jezus beginnen.

Dat bedoelt Paulus toch met kosteloos? Het mag jou wat kosten, maar een ander niet. Het gaat niet om een deal het gaat om de Goede Boodschap.

God regeert toch wel.

Het koninkrijk is nabij.

Zoals Jezus preekte.

Alleen maar de hele tijd dat Koninkrijk van God aan de vrouw of man brengen. En laten merken dat God, en hoeveel God, de Eeuwige, groter is. Dat dit vertrouwen niks te maken heeft met afbedelen, afhankelijkheid, manipuleren van je lot, maar gewoon, omdat er boven álle in je leven dat ene is, waar, stralend , overal en helemaal: God.

Dan heb je álle ruimte om je aandacht aan mensen te geven zoals ze zijn.

En dan nog even praktisch, als je ook overspoeld wordt door al die mensen die jou moeten hebben omdat je van de kerk bent, of van God of van Jezus of ...ik heb ik de bajes één regel voor mezelf geleerd:

Doe alles wat je voor een ander doet zo, dat je het over een paar jaar nog steeds kan volhouden.

Want trouw, dat is alles. Trouw, dát is God.

In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest...